

1. Најзначајнији сарадник Вука Стефановића Караџића на изради „Српског рјечника” (1818. године) био је: _____
2. Мирослављево јеванђеље **настало је** у _____ веку.
(ком)
3. **ЉУДИ, ТВОРАЦ, СВЕЗНАЛИЦА**
Заокружи зубне сугласнике у наведеним именицама.
4. У речима РЕКАО – РЕКЛА извршене су две гласовне промене.
Наведи их: _____
5. **Ј Ћ Љ Н Њ Ж**
Заокружи глас који не припада предњонепчаним сугласницима.
6. **Наведи** гласовну промену извршену у префиксу именице РАСКРШЋЕ: _____
7. Одговарајућим знацима **обележи** акценат у именицама: БЕОГРАД, СВЕТ, ЗВЕЗДА
8. *Срела га је синоћ у позоришту, пред сам дочешак представе.*
Подвуци глаголску енклитику!
9. **ВЛАЖНЕ, ХЛАДНЕ, СТЕНЕ**
Заокружи корен речи.
10. **ЗАШЕЋЕРАН, ВОДОВОД, ДАНГУБА, ЈУГОЗАПАД**
Подвуци сложенице са спојним вокалом.
11. *Свуда око тебе трава зусија.*
Поред речи **наведи** име врсте којој припада:
Свуда: _____;
око: _____;
тебе: _____;
трава: _____;
густа: _____.
12. *Киша је пресјала пред зору.*
Одреди падеж подвучене именице: _____
13. **ОВАКАВ, ОВОМЕ, ОВАМО, ОВОЛИКОГ**
Једна реч у низу не припада променљивим речима. **Подвуци је!**
14. Поред глагола у инфинитиву **наведи** облик глаголског прилога садашњег:
КЛЕЧАТИ: _____
15. **ПОТРЧАТИ, ТРЧАТИ, ДОТРЧАТИ, ТРЧКАРАТИ**
Подвуци глагол свршеног вида завршно-свршеног значења.
16. *Новине се читају.*
Сви се умивају.
Сви се смеју.
Подвуци примере у којима су употребљени повратни глаголи
17. *Твоја мајка иђаше једнако у сељачком оделу, али тебе кићаше и ђизаше као најбођатију.*
а) **Одреди** врсту напоредног односа између друге и треће просте реченице у сложеној:
_____
_____
б) У предикату свих простих реченица у сложеној употребљен је исти глаголски облик.
Наведи његово име: _____
18. *Било је јуно светиња на железничкој станици, обученој у лепа бела одела, да се деца не уиљаше, а ја сам за децу из воза донео јуне џејове ораха.*
а) **Одреди** број простих реченица у сложеној: _____
б) **Одреди** падеж синтагме **на железничкој станици:** _____
19. *Пошито их је добро проучила, она рече седморици пашуљака да наишу аутиобиографије са посебним освртом на околности које су условиле њихов мали раст.*
а) **Подвуци** независну реченицу у сложеној.
б) Из сложене реченице **препиши** зависну реченицу са атрибутомском функцијом:
_____

20. Ко *овога камења* понесе, кајаће се.
 а) Подвучени део реченице има функцију (службу):
 - правог објекта - неправог објекта
 - логичког субјекта - прилошке одредбе за место
Подвучи тачан одговор!
 б) **Наведи** функцију (службу) употребљене зависне односне реченице: _____
21. *Не знајући како ће се најпре враћати оставе онде ждребад од кобила да би их кобиле из оне џомрчине извеле.*
Наведи име зависних реченица којима припада подвучена реченица: _____
22. *Дечак несташног погледа желео је да купи нову лопту.*
 а) **Наведи** функцију (службу) зависне реченице у сложеној: _____
 б) **Наведи** функцију (службу) синтагме несташног погледа: _____
23. ЋУТАТИ, КАЗИВАТИ, РАЗМИШЉАТИ.
Подвучи синоним глагола ГОВОРИТИ.
24. **Прениши** правилно писаним словима ћирилице реченицу:
 У САРАЈЕВСКОЈ УЛИЦИ У БЕОГРАДУ ПОДИГНУТ ЈЕ СПОМЕНИК ЦАРУ
 ДУШАНУ ОЦУ СРПСКОГ ПРАВОСУЂА
 _____
 _____
25. **Прениши** правилно писаним словима ћирилице реченицу:
 КАД ПАДНЕ СНЕГ МОЈА ДЕЦА МОЛЕ ТАТА ПРИЧАЈ НАМ БАЈКУ О СНЕЖАНИ
 _____
 _____
26. Израз ДОТЕРАТИ ЦАРА ДО ДУВАРА, значи:
 а) заменити у послу некога ко је вишег чина,
 б) довести некога у безизлазну ситуацију,
 в) учинити владара сиромашним.
Заокружи слово испред тачног одговора!
27. **Бајка** је књижевна врста која постоји:
 а) само у народној књижевности,
 б) само у уметничкој књижевности,
 в) и у народној и у уметничкој књижевности.
Заокружи слово испред тачног одговора!
28. **Заокружи** слова испред књижевних врста које **не припадају лирским песмама** у народној књижевности:
 а) митолошка песма,
 б) социјална песма,
 в) епелија,
 г) балада,
 д) љубавна песма,
 љ) песма о раду.
29. Део приповедачког текста који представља заокружен догађај уклопљен у већу целину, зове се: а) епелија, б) епизода, в) унутрашњи монолог, г) ретроспекција, д) тема.
Заокружи слово испред тачног одговора!
30. Цезура је: а) логичка пауза (одмор) која (који) се налази унутар стиха после одређеног броја слогова; б) стих од дванаест слогова; в) преношење реченичне и мисаоне целине из једног стиха у наредни. **Заокружи слово** испред тачног одговора!
31. Врста лирске песме у којој се, обично у пренесеном значењу, исказују размишљања, ставови и животна искуства, зове се _____
32. *Цело небо ми је било у очима, а било је плаво и златашто.*
 Подвучена стилска фигура **зове се** _____

33. *Марија је умилно цвркућала, смешкајући се и погледајући у младића за другим ситолом.*
Глагол цвркућати остварује своје значење кроз стилску фигуру која се зове _____,
а у датом примеру кроз стилску фигуру која се зове _____
34. *А његови јасенови, високи и поређани као чећа војника, сиде се у јушарњој магли.*
Подвучена стилска фигура **зове се** _____
35. *Три је царе совре оставио:
једна совра од сунвога злата,
друга совра од сребра чистога,
трећа совра дрва шимширова.*
*ИМЕНИЦА совра ЗНАЧИ „сто, грнеза”
Подвучена стилска фигура **зове се** _____
36. *Нешио циви у Стамболу граду:
Да л’ је жуја, да л’ је вила б’јела?
Ниш’ је жуја, ни бијела вила,
но је јунак Јуришићу Јанко.*
Подвучена стилска фигура **зове се** _____
37. Када песник речи (при)даје значење супротно од њеног основног значења, онда **је употребио** _____
(назив стилске фигуре)
38. Радња епских песама о ускоцима одвија се:
а) у исто време кад и радња песама косовског циклуса,
б) нешто пре збивања приказаних у песмама косовског циклуса,
в) знатно пре збивања приказаних у песмама косовског циклуса,
г) после збивања приказаних у песмама косовског циклуса.
Заокружи слово испред тачног одговора!
39. *Плаве, велике очи оборила си доле и ноћом бираш на који ћеш камен ситаћи. Твоја уска недра и још тањи нас превијају се час на леву, час на десну стирану. На твоје бледе, дугољасије образе изблио једва приметно руменило, а бујне ћи коврчасте косице йале по челу и око ушију.*
Представљање физичких особина лика које се може уочити и у цитираном одломку, **зове се** _____
40. *Житије 'Ајдук-Вељка Петровића* које је написао Вук Караџић, припада врсти која се зове:
а) дневник,
б) путопис,
в) биографија,
г) мемоари.
Заокружи слово испред тачног одговора!
41. **Наведи** тражене податке:
а) „*Очију твојих да није*”:
_____
име и презиме писца	књижевна врста	књижевни род
б) „ <i>Кроз менаву</i> ”:	_____	_____
_____	_____	_____
42. **Наведи** називе четири дела познатог књижевника, јединог међу нашим писцима који је добио Нобелову награду за књижевност:
_____
43. **Важнији мотиви** у песми Милана Ракића „На Гази Местану” јесу:
а) свесно жртвовање за отаџбину;
б) туга због расанка са породицом;
в) слављење победе;
г) жеља за ратовањем;
д) страх пред одсудну битку;
ђ) страдање косовских јунака;
е) родољубље нових генерација.
Заокружи слова испред тачних одговора.

44. Тема Домановићеве приповетке „Мртво море” је:
 а) способност друштва да успостави хармонију и ослободи се нежељених појединаца;
 б) освета девојчиног оца песнику који се дрзнуо да своје песме посвети његовој кћерки;
 в) запарложена средина која ниподаштава и спутава сваки покушај духовног уздицања.
Заокружи слово испред тачног одговора!
45. Наведени примери у овом питању преузети су из двеју од следећих песама: Марко Краљевић и Муса Кесеџија, Зидане Скадра, Бој на Мишару, Болани Дојчин, Орање Марка Краљевића, Урош и Мрђавчевићи, Женидба Душанова, Кнежева вечера, Марко пије уз Рамазан вино. **Наведи** наслове песама из којих су понуђени цитати!
- а) *Тол’ко моли Јевросима мајка:
 „Марко сине, једини у мајке,
 не била ти моја рана клеџа,
 немој, сине, љоворијти криво,
 ни по бабу ни по сџричевима,
 већ по правди Боџа истиноџа!”* _____
- б) *Кад тио зачу Милош Воинових,
 он отијде цару честитијоме:
 „Је л’ слободно, царе џосјодине,
 да ја познам Роксанду ђевојку?”* _____
46. **Мали Радојица** из истоимене песме је:
 а) неослучан,
 б) осетљив на девојачку лепоту,
 в) неустрашив,
 г) брзошлет,
 д) себичан,
 ђ) домишљат.
Заокружи слово испред особина које се односе на лик!
47. **Јеротије Пангић** из Нушићевог „Сумњивога лица” је:
 а) хвалисав,
 б) скроман,
 в) кукавица,
 г) подмитљив,
 д) поштен,
 ђ) храбар,
 е) има разумевања за ћерку.
Заокружи слово испред особина које се односе на лик!
48. Фрајлице Јула и Меланија, те њихови удварачи Шаца и Пера, ликови су из дела које се зове _____ а које је написао _____
49. – *Ја дошо да ово шљива, шћо је моје, смирим – каже аџа муклим џласом.*
 – *Ниси морао долазити. Шљиве су мирне, а колико их буде шћребало смиривати. умијем их и ја смирити.*
Наслов дела из кога је наведен одломак: _____
Аутор: _____
50. „*Ја сам долазио јуче да узнемирим ваше шћревахосћство”, замуцао је он, кад је џенерал ушравио на њеџа ушћиан пољед, „али не зашћо да се исмевам, како сће ви изволели рећи. Ја сам се извињавао зашћо шћо сам вас кијајући појрскао...”*
Наведи име књижевног лика чије су речи цитиране: _____